

Poznań, dnia 19 listopada 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.725.2020.10

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXI/155/2020 Rady Gminy Baranów z dnia 19 października 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych - **ze względu na istotne naruszenie prawa.**

Uzasadnienie

W dniu 19 października 2020 r. Rada Gminy Baranów podjęła uchwałę nr XXI/155/2020 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 713) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 12, art. 36 pkt 2 lit. i oraz lit. n, art. 48a ust. 1, art. 97 ust. 5 i art. 101 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 21 października 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Materialnoprawną podstawę badanej uchwały stanowią przepisy art. 97 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876), zwaną dalej "ustawą", w szczególności 97 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym: „Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych”. Natomiast jak stanowi art. 97 ust. 1 ustawy: "Opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego". Zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy: "W przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania ust. 1 zdanie drugie. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30 % dochodu osoby samotnie gospodarującej

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50 % tego dochodu”.

Należy także wskazać, że zgodnie z art. 51 ust. 4 ustawy: "Ośrodkiem wsparcia, o którym mowa w ust. 1-3, może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz klub samopomocy". Ponadto, jak stanowi art. 51 ust. 5 ustawy: "Za ośrodek wsparcia uznaje się również schronisko dla osób bezdomnych pomimo nieświadczenia w nim usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych".

Zgodnie z uregulacją zawartą w § 6 ust. 1 uchwały: "Pomoc w formie nieodpłatnego tymczasowego schronienia w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych przysługuje osobom, w tym bezdomnym, które posiadają ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie gminy Baranów, oraz których dochód nie przekracza kryterium dochodowego". Natomiast w tabeli zamieszczonej w § 6 ust. 2 uchwały (wiersz pierwszy, kolumna pierwsza) określono także, że każda osoba, w tym także osoba bezdomna, nie ponosi kosztów pobytu w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych w przypadku osiągania dochodów do 100 % wysokości kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy.

Organ nadzoru w toku badania legalności uchwały stwierdził podjęcie § 6 ust. 1 i ust. 2 badanej uchwały z istotnym naruszeniem art. 97 ust. 5 w związku art. 97 ust. 1 i ust. 1a ustawy, poprzez niezgodne z ustawą określenie, że przysługuje pomoc w formie bezpłatnego tymczasowego schronienia w ośrodku wsparcia jakim jest także schronisko dla osób bezdomnych, w stosunku do osób bezdomnych, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Z brzmienia art. 97 ust. 1a ustawy wynika bowiem jednoznacznie, iż w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania zasada, według której opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia nie ponoszą osoby, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Jednocześnie art. 97 ust. 1a ustawy określa, że w przypadku, gdy dochód takiej osoby nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, powinna być ustalona opłata, która jednak nie może być wyższa niż 30 % dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - nie może być wyższa niż 50 % tego dochodu.

Organ nadzoru stwierdza, iż art. 97 ust. 1a został dodany do art. 97 ustawy o pomocy społecznej mocą art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1690). Powyższa zmiana weszła w życie w dniu 4 października 2019 r.

Organ nadzoru podkreśla, że nie budzi wątpliwości kompetencja Rady Gminy Baranów do podjęcia uchwały w przedmiocie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Jednak uchwalając taki akt organ stanowiący zobowiązany jest uwzględnić zasady określone w innych postanowieniach ustawowych, w tym w szczególności w art. 97 ust. 1 i ust. 1a ustawy. Brak uwzględnienia tych postanowień ustawowych

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

w przepisach rozpatrywanej uchwały Rady Gminy Baranów stanowi uzasadnioną podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

W § 1 uchwały Rada Gminy Baranów wskazała, iż: "Uchwała się szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Baranów". Analogicznie w § 2 ust. 3 oraz w § 6 ust. 1 uchwały posłużono się zwrotem: "w tym osobom bezdomnym, które posiadają ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie gminy Baranów". W ocenie organu nadzoru powyższe regulacje uchwały wskazujące, że adresatami norm zawartych w uchwale są osoby bezdomne, które ostatnie swoje stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Baranów nie mieszczą się w granicach delegacji ustawowej określonej w art. 97 ust. 5 ustawy. Należy wskazać, iż ustawową definicję osoby bezdomnej określa art. 6 pkt 8 ustawy i niedopuszczalne są modyfikacje takiego rodzaju definicji w akcie prawa miejscowego. Organ nadzoru stwierdza także, że kwestia ustalenia właściwości miejscowej gminy zobowiązanej do rozpoznania sprawy dotyczącej świadczenia z pomocy społecznej została uregulowana w art. 101 ustawy. Zgodnie z tym przepisem: "Właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie" (ust. 1). "W przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały" (ust. 2). "W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, i cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie" (ust. 3). "W przypadkach, o których mowa w ust. 3, można przyznać świadczenie wymienione w art. 37-42 i 47-50 ustawy" (ust. 4). Zdaniem organu nadzoru Rada Gminy Baranów uchwalając § 1, § 2 ust. 3 oraz § 6 ust. 1 uchwały we wskazanym wyżej zakresie wyrazów, wkroczyła w materię ustawową, modyfikując przytoczony art. 101 ustawy, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Wobec powyższych ustaleń wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest zasadne i konieczne.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.
2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Łukasz Mikołajczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Rada Gminy Baranów
2. Wójt Gminy Baranów

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117